

Τεράστιες απώλειες θέσεων εργασίας στις κατασκευές

Σύμφωνα με την 6η εξαμηνιαία έκθεση του Πανελληνίου Συνδέσμου Τεχνικών Εταιρειών ΣΑΤΕ, μέσα σε τρία χρόνια χάθηκαν 157.000 θέσεις εργασίας, δηλαδή περισσότερες από κάθε άλλο κλάδο στην Ελλάδα.

Μέσα σε τρία χρόνια (2008 - 2011) χάθηκαν 157.000 θέσεις εργασίας από τον κατασκευαστικό κλάδο (περισσότερες από κάθε άλλο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην Ελλάδα), δηλαδή μιάμιση φορά περισσότερες απ' όσες θέσεις εργασίας δημιουργήθηκαν στη διάρκεια μιας ολόκληρης δεκαετίας (1998 - 2008). Συγκεκριμένα, στον κλάδο των κατασκευών οι 295.000 απασχολούμενοι του 1998 αυξήθηκαν σε 400.000 το 2008, για να μειωθούν σε 242.000 το Γ' τρίμηνο του 2011.

Βασική αιτία αυτής της δραματικής μεταβολής συνιστά η συνεχής συρρίκνωση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) από χρόνο σε χρόνο, αλλά και οι αλληλεπλήρητες περικοπές του εντός του ίδιου χρόνου. Είναι χαρακτηριστικό ότι το ΠΔΕ για το 2011 κατά τον προϋπολογισμό είχε προσδιοριστεί στα 8,5 δισ. ευρώ, όμως έκλεισε στα 6,6 δισ. ευρώ μετά τις αλληλεπλήρητες περικοπές στη διάρκεια του χρόνου (μειωμένο κατά 22,3% ή 1,9 δισ. ευρώ). Ήδη, με την ψήφιση του «Μνημονίου 2», το ΠΔΕ για το 2012 συρρικνώθηκε κατά 400 εκατ. ευρώ (από τα 7,55 στα 7,15 δισ. ευρώ).

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Η συρρίκνωση του ΠΔΕ –σε συνδυασμό με τη γενικότερη οικονομική κρίση– οδήγησε σε έξοδο από τον κλάδο μια στις τέσσερις κατασκευαστικές εταιρείες που υπήρχαν το 2004. Ειδικότερα, από το Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων την περίοδο 2004 - 2011 διαγράφηκαν 176 ε-

ταιρείες 3ης έως και 7ης τάξης, επί συνόλου 712, εκ των οποίων 37 τον τελευταίο χρόνο.

Συνέπεια όλων αυτών είναι το σύνολο των επιχειρήσεων του κλάδου να αντιμετωπίζει οξύτατα προβλήματα, τα οποία αντανακλώνται σε:

- Σημαντικότερη αύξηση του ποσοστού των εργοληπτικών εταιρειών 3ης έως 7ης τάξης που εμφανίζουν ζημιές κατά το 2010 έναντι του 2009, 29,3% του συνόλου έναντι 17,2% αντίστοιχα.
- Επιδείνωση του μέσου μεγέθους των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων κατά 6,2% το 2010 έναντι του 2009, από 8,4 εκ. ευρώ σε 9,0 εκ. ευρώ, με αποτέλεσμα, κάθε εταιρεία των τάξεων 3η - 7η του ΜΕΕΠ, κατά μέσο όρο, να χρωστά 11,8 εκ. ευρώ το 2010 έναντι 10,8 εκ. το 2009, αύξηση 9,2%.
- Μείωση του μέσου κύκλου εργασιών των εταιρειών 3ης - 7ης τάξης του ΜΕΕΠ κατά 16,4% το 2010/2009, από 12,1 εκ. ευρώ σε 10,1 εκ. ευρώ.

Η δυσμενής αυτή εξέλιξη είναι απότοκος:

- α)** της μείωσης κατά 28,2% του πλήθους των νέων δημοπρασιών προϋπολογισμού άνω των 2 εκ. ευρώ κατά το 2011 (370 έργα, προϋπολογισμού 3,5 δισ. ευρώ) έναντι του 2010 (516 έργα, προϋπολογισμού 3,5 δισ. ευρώ), με αμετάβλητο το συνολικό προϋπολογισμό και
- β)** της πρωτοφανούς μείωσης των παραγγελιών ιδιωτικών έργων, όπως αυτές μετριοούνται από τον όγκο των οικοδομικών αδειών, ο οποίος το Α' δεκάμηνο του 2011 ανήλθε μόλις σε 18,4 εκ. m³, τη χαμηλότερη τιμή των τελευταίων τριάντα ένα ετών, με δεύτερη χαμηλότερη αυτή του 2010 με 29 εκ. m³.

Με ρυθμό 6.466 το μήνα καταγράφεται η έξοδος στην ανεργία τον τελευταίο χρόνο.

ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

Η εξαμηνιαία έκθεση του ΣΑΤΕ για τις εξελίξεις στον κατασκευαστικό κλάδο όχι μόνο περιγράφει ανάγλυφα την κατάρρευση του κλάδου, αλλά ερμηνεύει σε μεγάλο βαθμό τη δραματική επιδείνωση του συνόλου της οικονομικής δραστηριότητας στη χώρα μας. Ειδικότερα:

- Ο δείκτης παραγωγής στις κατασκευές (σύνολο κλάδου) συνεχίζει να συρρικνώνεται επί 12 συνεχόμενα τρίμηνα, με αποτέλεσμα να εμφανίζεται μειωμένος κατά 9,4% το Γ' τρίμηνο του 2011 έναντι του αντίστοιχου τριμήνου του 2010.

- Η συμμετοχή του κλάδου στη δημιουργία του ΑΕΠ συρρικνώνεται επί 9 συνεχόμενα τρίμηνα, με αποτέλεσμα να καταγράφεται η χαμηλότερη τιμή της τα τελευταία 12 έτη, μόλις 3,9% το Γ' τρίμηνο του 2011, έναντι 4,8% της ίδιας περιόδου του 2010, και 8,8% του Δ' τριμήνου του 2006.

- Οι συνολικές ακαθάριστες επενδύσεις σε κατασκευές παρουσίασαν μείωση κατά 19,7% το Γ' τρίμηνο του 2011 έναντι του αντίστοιχου διαστήματος του 2010, συνεχίζοντας επί 11 συνεχόμενα τρίμηνα την πτωτική πορεία για να φτάσουν μόλις 4 δισ. ευρώ, δηλαδή τη χαμηλότερη τιμή τους τα τελευταία 13 χρόνια.

- Ο δείκτης παραγωγής έργων πολιτικού μηχανικού (δημόσια έργα) εμφανίζει το Γ' τρίμηνο του 2011 αύξηση κατά 3,5% έναντι του αντίστοιχου τριμήνου του 2010, ύστερα από διαρκή μείωση επί 11 τρίμηνα.

- Ο δείκτης παραγωγής οικοδομικών έργων, αντίθετα, συρρικνώνεται επί 13 συνεχόμενα τρίμηνα, με περαιτέρω μείωση κατά 41,7% το Γ' τρίμηνο του 2011, έναντι του αντίστοιχου διαστήματος του 2010, καταγράφοντας τη χαμηλότερη τιμή από το 2000, με αποτέλεσμα να αντιστοιχεί μόλις στο 1/5 της τιμής του 2005.

Κατά τις εκτιμήσεις και του ΣΑΤΕ, βασικές αιτίες της αυξημένης κρισιμότητας στην οποία έχει περιέλθει η ελληνική οικονομία και κατ' επέκταση των οξύτατων προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο κλάδος των κατασκευών, αποτελούν:

- Η ατομική/αδυναμία εφαρμογής των αναγκαίων αναπροσαρμογών του δημοσίου τομέα (κατάργηση περιττών φορέων, αποκρατικοποιήσεις, συνέχιση διαβλητών διαδικασιών προσλήψεων, ισοπεδωτικές οριζόντιες μειώσεις στις αμοιβές των δημοσίων λειτουργιών).

- Η επί τριετία αδυναμία συγκρότησης ενός αξιόμαχου και αξιόπιστου φορολογικού μηχανισμού που θα μειώσει τη φοροδιαφυγή και τη φοροαποφυγή, ενώ θα εισπράττει τους επιβαλλόμενους φόρους χωρίς να μετακυλίσει στο μέλλον την είσπραξή τους, είτε με αλληπαλά ρυθμίσεις είτε με συνεχείς παρατάσεις δήλων των φορολογικών υποχρεώσεων.

- Η επί διετία αδυναμία αξιοποίησης των δεσμευμένων πόρων του ΕΣΠΑ για την υλοποίηση έργων υποδομής και άλλων δράσεων κατά της ανεργίας.

Κατά 22,3%
μειώθηκε το αρχικό
Πρόγραμμα
Δημοσίων
Επενδύσεων
του 2011, ενώ με
μείωση (πριν καν
ξεκινήσει) άρχισε και
αυτό του 2012.

- Η αδυναμία διοχέτευσης ρευστότητας στην αγορά.

Όπως σημειώνεται στην έκθεση, αυτό που πρέπει να γίνει αντιληπτό είναι ότι η περικοπή του ΠΔΕ, ως μέθοδος για τη μείωση του ελλείμματος, είναι μία ιδιαίτερα επαχθής πρακτική, αφού η επίπτωση στη μείωση του ΑΕΠ είναι και μεγάλη και μόνιμη, και μάλιστα για μακρά περίοδο, με τελικό αποτέλεσμα αντίθετο από τον στόχο. Αδιαμφισβήτητη απόδειξη αποτελεί η συνεχιζόμενη επί πέντε συναπτά έτη ύφεση που καταγράφεται στη χώρα.

Είναι, μάλιστα, χαρακτηριστικό ότι σήμερα όλοι πλέον αποδέχονται πως για να πετύχει η προσπάθεια της ελληνικής δημοσιονομικής προσαρμογής, απαιτείται να υπάρξει αναπτυξιακή προοπτική στην οικονομία, βασική

προϋπόθεση για τη μακροπρόθεσμη μείωση του χρέους. Κεντρικό ρόλο σε αυτή την προοπτική καλούνται να διαδραματίσουν οι δημόσιες επενδύσεις υποδομής, είτε από εθνικούς πόρους είτε μέσω του ΕΣΠΑ και άλλων διαρθρωτικών ταμείων, οι οποίοι θα πρέπει να διοχετευτούν και σε μεσαία και μικρά έργα υποδομής, με άμεση απορρόφηση και πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα.

«Σε μία τέτοια προοπτική η ελληνική οικονομία έχει ανάγκη να στηριχθεί σε υγιείς ελληνικές εταιρείες, κάθε μεγέθους και δυναμικότητας, οι οποίες θα δραστηριοποιούνται σε ένα θεσμικά θωρακισμένο και απολύτως διαφανές περιβάλλον» υπογραμμίζεται στην εξαμηνιαία έκθεση του ΣΑΤΕ. **ΕΠ**